Stadskerk Nijmegen (OCP), 12 januari 2025, 1e zondag na Epifanie, Doop van de Heer; voorgangers: ds. Paul Oosterhoff (PKN, Stadskerk) en pastor Ekkehard Muth (Stadsklooster Mariken).

In deze viering verwelkomde de Stadskerk het Stadsklooster als medegebruiker van de Stevenskerk.

[1e lezing: Jesaja 40, 1-11] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Troost, troost mijn volk, zegt jullie God.
2 Spreek Jeruzalem moed in, maak haar bekend
dat haar slavendienst voorbij is, dat haar schuld is voldaan,
omdat zij een dubbele straf voor haar zonden
uit de hand van de HEER heeft ontvangen.
3 Hoor, een stem roept:
'Baan voor de HEER een weg door de woestijn,
effen in de wildernis een pad voor onze God.
4 Laat elke vallei verhoogd worden
en elke berg en heuvel verlaagd,
laat ruig land vlak worden
en rotsige hellingen rustige dalen.
5 De luister van de HEER zal zich openbaren
voor het oog van al wat leeft.
De HEER heeft gesproken!'
6 Hoor, een stem zegt: 'Roep!'
En een stem antwoordt: 'Wat zou ik roepen?
De mens is als gras, hij bloeit als een veldbloem.
7 Het gras verdort en de bloem verwelkt
wanneer de adem van de HEER erover blaast.
Ja, als gras is dit volk.'
8 Het gras verdort en de bloem verwelkt,
maar het woord van onze God houdt altijd stand.
9 Beklim een hoge berg, vreugdebode Sion,
verhef je stem met kracht, vreugdebode Jeruzalem,
verhef je stem, vrees niet.
Zeg tegen de steden van Juda: 'Ziehier jullie God!'
10 Ziehier God, de HEER!
Hij komt met kracht, zijn arm zal heersen.
Zijn loon heeft hij bij zich, zijn beloning gaat voor hem uit.
11 Als een herder weidt hij zijn kudde:
zijn arm brengt de lammeren bijeen,
hij koestert ze, en zorgzaam leidt hij de ooien.

[Evangelie: Lucas 3, 15-16, 21-22] (Nieuwe Bijbelvertaling)
15 Het volk was vol verwachting, en allen vroegen zich af of Johannes misschien de messias was, 16 maar Johannes zei tegen hen: 'Ik doop jullie met water, maar er komt iemand die meer vermag dan ik; ik ben zelfs niet goed genoeg om de riemen van zijn sandalen los te maken. Hij zal jullie dopen met de heilige Geest en met vuur' […]
21 Heel het volk liet zich dopen, en toen ook Jezus was gedoopt en hij aan het bidden was, werd de hemel geopend 22 en daalde de heilige Geest in de gedaante van een duif op hem neer, en er klonk een stem uit de hemel: 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde.'

[overweging:]
Troost, troost mijn volk. Jesaja voert God pratend op, met een troostvol woord voor het volk in verwarring.
Gekscherend zou ik kunnen zeggen dat dat vandaag tegen ons gezegd wordt. Troost, troost mijn volk, tegen de mensen van het stadsklooster, die vorige week afscheid hebben genomen van hun vaste eigen plek en nu onwennig in deze grote kerk om zich heen kijken, om hier hun kerkelijke thuis te kunnen vinden. Soms wat houvast in bekende symbolen, maar ook veel nieuw en onwennig.
Troost, troost mijn volk, ook tegen de mensen van de stadskerk die hun vaste plek moeten gaan delen. Die allerlei nieuwe invloeden een plek moeten gaan geven in een kerkelijke beleving.
Verwarring, zal het verrijking zijn of verwatering. Volk in verwarring.

Gekscherend, zei ik want onze kleine verwarring is natuurlijk niets bij waar het hier om gaat bij Jesaja. Volk in totale verwarring, in hun bestaan aangetast, gras dat is verdord en bloemen die verwerkt zijn.
Troost, troost mijn volk, zou Jesaja dat vandaag de dag ook zeggen tegen het volk van Israël? Ja misschien tegen de verwanten en de geliefden van de gegijzelde en gedode Israëlisch van 7 oktober, maar niet lijkt mij tegen het gehele volk van Israël. De troost zal eerder uitgaan naar het volk van de Palestijnen, waarvan hun land verwoest, hun kinderen gedood zijn.
Troost, troost mijn volk.
Maar we kunnen roep om troost natuurlijk vandaag de dag makkelijk verbreden naar andere plekken en gebeurtenissen in de wereld. Troost voor de slachtoffers van natuurgeweld, troost voor de slachtoffers van andere oorlogsgebieden. Troost voor de slachtoffers van de oneerlijke welvaartsverdeling in deze wereld. Troost voor de gewone mensen die vermalen worden in de bureaucratie van machtsmisbruik en willekeur.
Troost, troost mijn volk.
Een stem klinkt: Roep!!
Maar wat zal ik roepen? Is er dan enige hoop, is dat dan enig uitzicht?
Het gras is verdord, de bloem verwelkt.
Maar Jesaja roept ons op: Klim op een hoge berg, vreugdebode Sion, verhef je stem met kracht vreugdebode Jerusalem. Verhef je stem, vrees niet.

Ga niet stil in een hoekje zitten kniezen - het wordt toch nooit wat, de problemen zijn te groot, de macht van het kwaad wint toch steeds.
Nee verhef je stem tegen het onrecht, laat je horen tegen de hopeloosheid. Roep luid dat het anders moet en dat het ook anders zal zijn, want het woord van God houdt eeuwig .
En Jesaja schetst ook meteen even hoe het leiderschap in deze wereld zou moeten zijn: als een herder die in zachtheid zijn kudde koestert en in veiligheid brengt.
We zijn er nog ver vanaf, niet alleen in de Israëlische politiek, en in de wereld politiek, maar ook in ons eigen leven, in ons omgaan met onze medemens.
We krijgen nu, als gemeenschappen van stadskerk en stadsklooster, een nieuw oefenveld aangeboden: hoe gaan wij met elkaar om als we elkaar ontmoeten en ontdekken dat we verschillend zijn, dat verschillende zaken ons dierbaar zijn, misschien moeten we zelf zeggen ons 'heilig' zijn. Willen we de ander horen, willen we de ander waarderen omdat hij of zij anders is, willen we misschien ook wel van de ander leren?
Ik moet denken aan dat bekende gedichtje:

Je bent zo mooi anders dan ik
natuurlijk niet meer of minder
maar zo mooi anders
ik zou je nooit anders
dan anders willen.

Misschien is dat een manier om tegen elkaar aan te kijken, als we in de komende tijd en in deze dienst al, elkaars anders zijn ontdekken. Dat we de ander niet willen veranderen, maar benieuwd zijn naar drijfveren en diepere bedoelingen, zodat we in ons anders zijn elkaar verrijken en doen groeien.

Dat zou moeten in onze kleine wereld van hier gezamenlijk kerk zijn in deze Stevenskerk, maar ik ben er van de overtuigd, dat dat ook geldt voor de grotere wereld. In onze geliefde stad, om op een goede manier samen te leven om er een stad van vrede een stad van compassie van te maken.
Zelfs durf ik wel te beweren, dat het ook geldt voor onze wereldpolitiek, hoe naïef dat misschien ook lijkt te klinken: samen leven vanuit die nieuwsgierigheid naar het anders zijn van de ander.
Ik schrik er haast van, als ik het zeg, want we lijken er vandaag de dag wel verder vanaf te zijn dan ooit, maar toch is dat de Geest die op ons neer moet dalen.
We zijn zoals we hier zitten, schat ik in, allemaal gedoopt met water, in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest en dat is niet niets.
Dat is een grote kracht, die ons verbindt met het goddelijke, ons verbindt met Jezus, die met ons gedoopt is en die vandaaruit zijn opdracht ontving en te horen kreeg: Jij bent mijn geliefde zoon, in jou vind ik vreugde.

En vanuit die aansporing van de Heilige Geest, ging hij zijn weg tot het einde en zijn wij, aarzelend, zijn volgelingen geworden.
Maar als we, of het nu vanuit de stadskerk of vanuit het stadsklooster zijn volgelingen willen zijn, dan moeten we wel zijn woord durven volgen en dat is niet het woord van de machthebbers en de geldschieters,maar dat is het woord van de mensen, die in de verdrukking zitten, die bevrijding nodig hebben.
Ik maakte een tijd terug een gedicht over het 'laatste woord' en dat wil ik u vandaag tot slot meegeven:

Het laatste woord moet je niet willen hebben
Het lijkt wel heel wat,
maar je wint er niets mee.
Met het laatste woord wordt nooit een ruzie opgelost.
Het is hooguit van 'het gelijk krijgen',
zelden van 'het gelijk hebben'.

Het eerste woord, dat is waardevol.
Het eerste woord zet iets in beweging,
is nieuw, creatief, heeft zeggingskracht,
het is scheppend, het brengt licht.
Met het eerste woord komt een beweging op gang,
wordt een verandering ingezet,
komt iets nieuws tot stand.
Met het eerste woord kan je boeien,
begeef je je op nieuw terrein.
Daar moet je lef voor hebben.

Het laatste woord staat in dienst van het eerste.
Het moet het woord zijn waarna de daden beginnen.
Het mag niet heersen, maar moet dienen,
het kan alleen maar zacht zijn.

Het laatste woord moet 'Liefde' zijn.

Paul Oosterhoff, ***pauloosterhoff@planet.nl***